

FOAIE

pentru

MINTE, INIMA ŞI LITERATURĂ.

Nr 24.

Duminică 11. Iunie.

1839.

Ballada VIII.

Dom. L. Boulager.

Amendoi Arkasii.

Даме, аскѣлатаѣ о жалникѣ повѣсте.
Baif.

Вра чеасѣа ачаа страшниѣ канѣ е ноаптеа
’нтѣнекасѣ,
Канѣ пѣсторѣа ла тот пасѣа сѣмте о фѣр-
кѣ фѣоросѣ,
Шѣ вѣр’ѣн драк сѣ нѣ деценте, спѣриатѣа
кѣлѣтор
Шоптеѣе рѣгѣчѣиѣ сѣинте, жѣрѣина а да
поманѣ,
Де ва трече ’н вѣнѣ паче прѣн ачаа неа-
грѣ пѣанѣ;
Чеас де ноапте ангрѣзѣтор.

Доѣ аркашѣ мерѣеа ’нпрѣвнѣ пе чеа ’н-
тинѣсѣ вале маре,
Коло жос ѣнде се веде ѣн тѣрн негрѣ ’н
дѣрѣмаре
Каре, канѣ ла Палестѣна амѣраѣѣ се дѣчеа,
Кѣм спѣнеа пѣрѣнѣѣиѣ ноѣрѣ фѣ зѣдѣт нѣма
’н треѣ зѣле
Де ѣн сѣфант сѣхастѣрѣ, каре стрѣмѣта
отѣнѣиѣ шѣ мобѣле
Семнѣа кѣрѣѣиѣ канѣ фѣчеа.

Амандоѣ фѣрѣ де грѣтѣ ан поѣана чеа
пѣстѣе,
Аѣ апрѣне ѣн фок де вѣрасѣрѣиѣ шѣ с’аѣ пѣсѣ
кѣ вѣселѣе
Пе ѣн сѣфант де пѣатѣрѣ, каре пе пѣмѣнт
рѣѣтѣрнат ста,
Шѣна мѣниѣе анѣрѣѣѣте, кѣ ѣн аер де
смерѣе,
Лат прѣвѣндаѣа, кѣлѣторѣа сокотѣа ’н а-
лѣѣ ѣмѣре,
Кѣ ла домнѣа сѣ рѣга.

Іар пе тѣрнѣрѣиѣ шѣ пе дѣалѣрѣиѣ, пе пѣдѣрѣ-
ле ’нвѣкѣте,
Пара фокѣлѣѣѣ лѣмѣне рѣспѣндѣа мѣлт фѣ-
лѣѣрѣте
Еѣфнѣле анспѣѣмѣнтѣте пѣрѣѣѣа лѣка-
шѣа лор;
Дѣхѣрѣиѣ рѣле, лѣлѣѣѣѣиѣ ешѣна де прѣн борѣѣ
афарѣ
Еѣ ала лор арѣпѣ аннегрѣте кѣлѣѣа а фокѣ-
лѣѣ парѣ
Шѣ ѣпа кѣ мѣлт фѣор.

Дѣѣ аркашѣа маѣ ан вѣрѣѣѣѣ, зѣсѣ кѣтре
чеа маѣ жѣне:
„Фрате, спѣне пѣзѣѣѣиѣ постѣа? — Дар тѣ
фѣѣѣиѣ вѣре рѣгѣчѣиѣне?“

Челалалт атҗнчї рзспҗнде ржзїна де ачест Дечї кжнд сз ївї де зїоз, пҗцїнз чѣнз-
кѡвжнт . . . шз стїнсз,

Кжнд де одатз ржсҗрї алте претҗтїнденї Пҗртжнд җрма чеа дрзчїаскз сз вкзҗ коло
с' абзїрз антїнсз;

Прелҗнцїндҗсз пе валє! Іар аркашії со- Шї п' ачєа плаїҗ сз маї җмєлє нїчї җн
котїрз, ом нҗ кѡтезз.

Рз вҗо сҗнз де вжнт.

Де пзрҗ атҗнчї кз пар' кз о лҗчїре тж- Іар җнде фҗсєєз фокҗл, дҗпз чє акҗм ан-
ржтоаре, ноаптасз,

Анчєпҗ ан брасдє албастре сз се 'налцє О вкпає алєкстрѡе җнҗї пзстор с'арзтасз
'нгрозїтоаре; Чє спре чер нҗ се җрка.

Шї амжндої хҗлїторїї стжнд тот ла ачє- Кҗм лҗчїа ачєа вкпає шєрпҗїнд кҗ не'нчєтаре,
лаш лок җн лҗнг ржс кҗ хохот сҗрашнїк с' аб-
зїа андєпзртаре,

(Ваї де єї!) С' апҗкз 'ндатз, алте кренцї Шї пзсторҗл плаїн де гродзз анлємнїа ан-
җскате тас, спзїмжнтат;

Антецєск пара зїкжндҗшї: „лҗмїнеазз а- Нҗ пҗтєа цї чїне рждє, кзчї єл нҗ вєдєа
чєлє плає нїмїкз

Зареа де л' ал нострҗ фок.“

Дїн ачєлє дрзчїї мҗлатє, шї фҗцїа кҗ марє
фрїкз

Де ачєа лок блєстємат.

Дечї сз цїцї к' ачєа рзсҗнєт, ачєа ржс, Де атҗнчї ан тоатз ноаптєа пе пздҗ-
шї ачєа лҗчє рїлє 'нвєкїтє,

Вра Дракҗл! (чєтїторҗл сз 'шї факз аїчєа Дчєа флакзрз лҗмїне рзспжндїа мҗлат фє-
крҗчє.) аҗрїтє;

Вл авєа кҗмплїта лҗчє чє сз вєдє нҗма Бҗфнєлєанспзїмжнтатє пзрзсїа лзкжшҗлор.
'н їад; Дҗхҗрї рєлє, лїлїчїї єшїнд де прїн борцї

Ачєа разз сҗлфҗроасз карє 'н вїсє нї с' афарз
аратз,

Карє ардє прїн грєшалє їнїма ноастрз Кҗ ал лор арїпї аннєгрїтє клзтєа а фо-
кҗратз; кҗлҗї парз

җнде пзкзтошїї кад.

Шї цїпа кҗ мҗлат фїор.

Ла ростїрєа чє абзїсє ачєї ворбє дє хҗлїрє Шї нїмїк пжнз кжнд зїоа рзвзрєа а єї
Прєкҗм лҗпҗл спрє а са прадз сатан вї- лҗмїнз

їнд кҗ грзєїрє Нїмїк нҗ стжнцєа вкпаєа д'а їадҗлҗї дҗ-
Хҗрї плаїнз;

Пе аркаші ан антҗнєрєк дї сєї окї ашї Дакк прїн норї вїжзлїа сз стҗрнєа шї євєҗїа,
пїронї. Хохотҗл дє ржс атҗнчєа ка шї тҗнєтҗл

— „Хҗлїцї! рждїцї! кзчї а воастре чєасҗрї дє тарє
вз сжнт ансємнатє! Рзсҗна, шї ка җн шарпє пара кҗ їзцалз марє
Кҗржнд н'ор сз поатз алтз а воастре гҗрї блєстєматє

Дєкжт дїнцїї а крҗшнї!“

Пєн' ла черҗрї сє сҗїа.

АНСЗ ІАТЗ КЗ АНТР'О НОАПТЕ ДЕ ЦЗРЖНА
 ПЛБЕРОАСЗ,
 СЗ СКОАЛЗ А СФЖНТЪЛЪІ ПЪСНІК МАРМЪРА
 ЧЕА КЪВІОАСЗ,
 ШІ ФЪКЖНД ТРЕІ ПАШІ АНТИНДЕ БРАЦЪЛА
 ДРЕПТ СПРЕ АЧЕА ФОК;
 АПОІ ФАЧЕ СЕМНЪЛА КРЪЧЕІ ЗІКЖНД: „ДОА-
 МНЕ МІЛЪЩЕ!
 ДЪХЪЛА РЕЪ КАРЕ ПЕ ОАМЕНІ АН ІАД АІ ПРЗ-
 ПЪТЪЩЕ,
 СЗ ПІАРЗ ДЕ П' АЧЕСТ ЛОК!“

ДІЧІ АНДАТЗ — О МІНЪНЕ! — АЪ ПЕРІТ ПЕН-
 ТРЪ ВЕЧІЕ,
 АЧЕАЕ ФЛАКЪРІ ШІ РЪСЪРІ, АЧЕА ГРОЗНІКЪ
 ДРЪЧІЕ
 ШІ АДОА ЗІ НОРОДЪЛА ПЕ АРКАШІІ МОРЦІ
 РЪСІНД,
 АНПРЕЪНЪЗ 'Н ГРОАПЪЗ 'І ПЪСЪ. ІАР ПЕНТРЪ
 АЧЕА МІНЪНЕ
 СЪЗПЖНЪЛА САТЪЛЪІ ДЕТЕ БАНІ СЪЗ ФАКЪ
 РЪГЪЧІЪНЕ
 ДЪІ ДЪМНЕЗІЪ МЪЛЦЕМІНД.

ДАКА ВРЕ О АНВЪЦЪТЪРЪЗ ДІН АСТЕ СПЪСЕ
 СЕ ВЕДЕ,
 А О ЖЪДІКА НЪ ТРЕЪІ, СЪЗ КЪВІНЕ А О КРЕДЕ.
 А О КРЕДЕ! ЧЕ ЗІК ОАРЕ? АЧЕА ВРЕМЕ С'А
 СФЪРШІТ!
 АН АНОАСТРЕ ТІМЪРІ НАІНЕ ДЕ ЗЪДЪРНІ-
 ЧІЕ МЪЛЪТЪ
 РЕАЦІА СЕ ДЕФАІМЪЗ, МІНЪНІЛЕ НЪ С'А СКЪЛЪТЪ
 КРЕДІНЦА ТОАТ' А ЛІПЪС!

ДІН R. РОМ.

Sybill'a

(o novella venetiana.)

„Колоні, шере кредінчос! грзі сїгно-
 рЪЛА Маркорандо, де ажъторіѳці ам ліпсѳ,

АНСЗ СЪ'МІ СПЪІ ДІНТЪІЪ ПЪТЕАВЕІ ФІ ЦІІ-
 ТОРІЪ ДЕ ТАІНЪ?“ —

„АЪ АНШЪЛАТ'АМ ВРЕДАТЪ АНКРЕДІН-
 ЦАРЕАЦІ?“ АНТРЕЪЗ КОЛОНІ, КЪ ЁН АЕР А
 ЁНЪІ БЪРКАТ, ПРЕ КАРЕ ДОМНЪЛА СЕЪ КЪ
 КЪМІНЕ КАРЕ ТЪІНОАСЪЗ ВОЕЩЕ А'А ЧІНСТІ.

„РЪЪ ФЪКЪІЪС ДАРЪЗ, ДАКЪ ШІ О КЛІПІ-
 ТЪ М' АМ АНДОІТ АН КРЕДІНЦЪЦІ — ГРЪІ
 ІАРЪШІ СІГНОРЪЛА —; ЛА ЛЪКРЪ ДАРЪЗ: ФІКА
 КОМТЕЛЪІ ГОЛЕШКО, ПРЕ КАРЕ ІО АМ ЧЕРЪТ'О
 ДЕ НЕВАСТЪЗ, ФЪ АНДРЕСНЕАЦЪЗ ДЕ АМЪЗ АЪ-
 ПЪДА.“*)

„ЗЕЪ! НЪ ГАЪМЕЦІІ? АНТРЕЪЗ КОЛОНІ
 ШІ АРЪТЪНД, КЪ Є ГАТА СПРЕ О ФАПЪЗ
 ДІН ЧЕЛЕ МАІ СПЪРКАТЕ, ІЪТЕ АДАОРЪ: ДЕ
 Є АШЪ, КАЪТЪ СЪЗ МОАРЪ.“

ТОКМА АЧЕАСТА А ВОІ ШІ СІГНОРЪЛА,
 КАРЕ ПЕ О ФІКЪ ДЕ ЁН СЪНГЪР ПЪРІНТЕ А
 ВОІТ СЪЗ ЛІПЪСЪКЪЗ.

„СОКОТЕЦІІ ДАРЪЗ КОЛОНІ, КЪМЪЗ Є ВРЕД-
 НІКЪ ДЕ МОАРТЕ? АЛ АНТРЕЪЗ ШОПЪНД.
 ДЕ 'МІ ВЕІ ФІ СПРЕ АЖЪТОРІЪ, НЪ МЪ ВОІЪ
 СФІІ А'МІ СПЪРКА МЪНІЛЕ АН СЪНЦЕЛЕ НЪ-
 ТЪНТОКЪЛЪІ.“

„АТА ВОЕ, ЧІНСТІТЕ ДОМНЪЛАЕ, О АЖЪТЪ
 ШІ О АМПРЕЦЪРАРЕ НОРОКОАСЪЗ, РЕСЪНЪСЪЗ КО-
 ЛОНІ ДЕ ПЪЗ ЁН РЕЪТЪМЪП, КОМТЕЛЕ ТОКМА
 АМЪ АШІ КАЪТЪ ШЕРЕ ДЕ КАСЪ, ДЕ ТЕ АН-
 ВОЕЦІІ, ІО МЪ ВОІЪ АМБІА ЛЪІ, ШІ ДЕСПРЕ ПРІ-
 АЕЦІЪЛА, ЧЕ ВА СЪЗ СЕ ДЕЕ 'НАІНТЕ, ТЕ ВОІЪ
 АНЦІІНЦА.“

„БЪНЪЛАЕ ШІ ДЪЛЧЕ ТАІКЪ, КЪ ЖАЛЕ СЪЗ
 РЪГЪЗ СІБІЛАА, СЪЗ НЪ ЗЪВОВЕЦІІ МЪЛЪТ АН
 ІА СІАРЪ АН ПАЛЪТА ДОЦІЛОР; ВЕЦІІ СЪЗ АЪ-
 ЦЪСЪКЪ, КЪМЪЗ АР ПЪНДІ ДЪПЪЗ ВІАЦЪЦІ; КЪ-
 ЦЕТЪ О ТАІКЪ ЛА ФІІКА СЪНГЪРЪЗ АЪСАТЪ.“

*) АДЕКЪ КОРФЪ.

„Ще, абаче копилицз, респондз Голешко, ам дѣа ампортзши зн планѣ. Анаинте де ревеніремї тоци шеркїи вор дѣрми, шї анкз нѣ шїѣ, че сз гандеск де лингшитоареа зжмѣіреа нозлѣ шерк, Колонї. Де веї азї дарз сзнетѣа кременїї, че ан фереаста одзеї тале о воїѣ арѣнка, вїнз ънціос ла поартз, шї дескїде анкзетоареа. Аша вої пѣтѣ антра, кѣт нїмене нѣ мз ва сжмци. Дак' ашї антрѣзіа мѣлат афарз ашї да прїлеїїѣ бѣн челора, че воескѣ асѣпрзмі, іарз кѣ шеркї апѣрзторї.“ (Comitatei) нѣ мз почїѣ дѣче, кѣчї пондзроасз каѣсз мз кіамз ан каса доїлор.

„Сїгноре, грзї Колонї антрѣнд ан одаѣа лѣї Маркорандо, бѣнз весте аїї адѣкѣ. Комтеле ан іа сеарз мерѣе ан каса доїлор, нѣма дѣпз мїезѣа нопциї ва сз се ънтоаркз ъндзрзт. Да зшїа Салонзлѣї аскѣлатїѣ, ка сз аѣдѣ, че порѣнчї о сз дѣе Сїбіллѣї фїїчї сале. О Домнѣле ѣа ѣ фрѣмоасз, шї вреднїкз, ка сѣцї фїе домнїтоаре песте інїмзї! Контеле, шїе чїоареле де знде, облїчї, бѣмкз і пѣндескѣ (дѣпз) вїацз, аѣ доарз сжмте, кѣї вреднїк де моарте. Дзсз фїчїеї сале, ка ѣа сз дескїдз анкзетоареа; кѣмкз ва зѣзѣвї мѣлат нѣма ѣа шїе сжнгрз. Да мїезѣа нопциї івещете дарз Сїгноре, Анаинтеа порциї, атѣнчї веї афла прїлеїїѣ аїї вѣпсї спада кѣ сжнѣелї шї а'л ісѣжндї пе чѣа пѣкѣтосѣ. Дѣпз че веї сѣжршї лѣкрѣа арѣнкз о пїатрз дїадереапта ан а патра фѣрїастз шї аша о веї добжндї пре мжндра Сїбілла, сжнт гата амз ремзшї.

Пе тоате клопотеле вїнециї сзна амѣ ор'а де амїазз ноапте шї лакрѣмї сз тз-

взлѣаѣ де пѣ фаца чѣа офїлїтз а Сїбіллѣї, ашїптѣнд сжнгрз ан одѣшї ревенїреа іѣкїтѣлї сѣѣ таїкз. — „Нїчї акѣма нѣ вїне сѣспїна аджнк, нѣ ка кжнд ар фї фосттаре остенїтз, чї кз о гроазнїкз пресжмцире аѣ ампреѣсрат'о, кз доарз іѣкїтѣї пѣрїнте де спада зндї зчїгашѣ де амїазз ноапте ар фї кззѣт.

— Ха! кременѣа! харѣ черѣрїлор! — Андатз грзѣї ла поартз, атжнїнда анкзетоареа лї тремѣрз мжн'а, ансз кѣѣтѣї пентрѣ сїгрїсіреа тѣтжнесѣѣ, о амѣзрѣзтз шї — зарѣла фѣ дескѣеат.

Дѣн'а Італїї стрзлѣчѣа пе зн ом анналтѣ кѣ о мантаоз неарз дѣла капѣ пѣнз ла пїчоаре коперїтѣ. „Аѣ кѣ дор іѣбїте таїкз“ шоптї Сїбілла.

„Амѣ анвечї, анвечї ѣшї амѣа?“ Стрїгз зрїсітѣла Маркорандо. Сїбілла сз десѣзкѣ дїн мжнїле лѣї, воїнда ка сз скоале пе чѣї де касз, де нѣ іар фї статз ън кале Колонї кѣ о лампз а мжнз.

„Нїчї зн пас маї анколо — порѣнчї Сїбіла кѣтрз Маркорандо, каре сз апропїа де джса, нїчї зн пас, алтмїнтрелеа ісѣжнда тѣтжнемїеѣ сз ва порѣрѣ пре канзцї!“

„Н'ам прїчїнз де амз теме де ачѣеа, хѣлїндѣсз кѣ рѣс нерѣшїнатѣла. Голешкѣ нѣ ѣ маї мѣлат антрѣ вїеїцїторї; тѣ амѣ, нетзгѣдзїтѣѣ ѣшї амѣ!“

„Нїчї дѣкѣт! — стрїгз Сїбілла. — Аннапої дѣла мїне — порѣнчї кѣ зн тон а дїснзѣѣждїреї. — Пѣтѣре нїчї одатз нѣ мз ва сїлї.“

„Зрмеазмї дарз де бѣнз воѣ мжндарз Сїбілз — грзї Маркорандо кѣ глас маї моале, фѣшї кѣ мїне, пѣдѣчїле сжнт пѣсз дїн кале, азрѣщѣемї інїма мїе шї.“

„Стзі, хоцѣле, вчегашѣ тѣтине мѣш. Іаѣ інтервѣнтѣ кѣвинтеле фѣка венеціанѣ, дѣпѣ че кѣ воінічѣ і скодѣ спѣда аѣѣмѣтоаре де сѣнѣеле тѣтѣнѣсеѣ шѣ — аѣфѣпѣсѣнѣдо дѣтотѣ аѣ пѣптѣшѣ; грѣі: інімамѣ о воѣцѣ, іатѣ, іао де пѣ вѣрѣѣла спѣдѣі!

Ardelean Aurel.

Anglia.

(Внглїтера. Статїстїкѣ.)

Англїа, партѣа де кѣтрѣ амїазї а Брїтанїї марї, кѣспрїнде аѣ сїне пѣ аѣнгѣ аша нѣмїта Англїе, Прїнцїпатѣла Валес, інсѣла Ман шї інсѣлеле норманѣ аѣ каналѣла мѣрїї, кѣ тотѣла ка ла 2750 мїлѣрї пѣтрѣте. Мѣрїле де прїн прѣжѣр, о мѣлѣцїме де сѣнѣрї де марѣ, 50 рѣѣрї пѣлѣтїтоаре (дїн карѣ Темса ѣ чел дїн тѣїѣ); о мѣлѣцїме де каналѣрї аї фѣк ѣшѣрїнѣа де комѣнїкацїе. Дакѣрї нѣаре мѣлатѣ, мѣнѣї аѣлѣцї аѣнкѣ нѣ; Кліма Англїї ѣ ѣмедѣ шї скїмѣѣтоаре неавѣнд черїѣ сїнїн, дѣр нѣ ѣ нѣсѣнѣтоарѣ. Аѣ пѣцїне цѣрї аѣѣнѣ оамѣнїї маї адѣнѣї вѣтрѣнѣе шї трѣп маї вѣнѣос дѣкѣт аѣ Англїа. Кѣладѣра ка шї фрїгѣла сѣнт фѣартѣ стѣмѣпѣратѣ шї іарна ѣ маї домоалѣ дѣкѣт аѣ мѣлатѣ алѣ цѣрї сѣпт ачѣлаш град де лѣцїме геогрѣфїкѣ *). Аѣнѣцѣла арѣре орї цїне маї аѣдїлѣнѣ дѣкѣт 24 чѣлѣрї, зѣпада сѣ топѣцїе аѣ пѣцїне зїле шї вїтелѣ рѣ-

мѣн пѣстѣ тот аѣѣла сѣпт черїѣла слѣкод. Пѣмѣнтѣла ѣ фѣартѣ родїторїѣ, аѣнокмїт пѣнтрѣ сѣмѣнатѣла бѣкѣтелор шї прѣсїтѣла де вїтѣ; шї тотѣш чїне ар гѣндї? маї ѣстѣ шї аѣ Англїа о мѣлѣцїме де лѣк нелѣкрат. Прѣдѣкѣтѣле аї сѣнт: вїтѣ кѣ коарне фѣартѣ вѣне, тарї шї вѣноарѣ, де карѣ аѣ пѣцїне цѣрї алѣ пѣмѣнтѣлаѣ сѣ маї аѣлѣ, каї прѣа вѣнї, ої мѣлатѣ (дѣпѣ сокѣтѣлаа ѣнѣра 40 мїліѣанѣ), карѣ аѣ аѣнѣ кѣ тотѣла фїнѣ, порѣї (рѣмѣторї) мѣлѣцї, кѣнї марї; пѣсѣрї де карѣ мѣлатѣ, маї вѣртѣс гѣѣѣ, карѣ аїчї цїѣ сѣ лѣ аѣгрѣашѣ аѣнкѣт ѣна сѣ кѣмпѣнѣаскѣ пѣнѣла 50 фѣнѣї; о вѣгѣцїе марѣ де пѣшї, острїї; фїларѣ сѣлѣатїе сѣ аѣлѣ пѣцїне, іар фїарѣ рѣпїтоаре (кѣм лѣпї) нѣ сѣ аѣлѣ нїчї дѣкѣм. Грѣѣ сѣ сѣамѣнѣ маї мѣлат дѣкѣт сѣкарѣ, орѣ фѣартѣ вѣн, лѣгѣмї де грѣдїнѣ алѣсѣ, ін, кѣнѣнѣ пѣцїнѣ; вїн дїн прїчїна мѣлѣтор пѣлї нѣ пот стѣорѣе. Дїпѣа лѣмнѣлор де фѣк лѣ аѣмпїнѣск фѣартѣ мѣлат кѣрѣѣнїї де пїатрѣ, аѣкѣрѣс бѣї пѣлѣтѣск пѣнтрѣ Англїа маї мѣлат дѣкѣт аѣрѣла Індїї. Дїн метѣлѣрї арѣ, кѣѣтѣорїѣ мѣлат, пѣлѣмѣ, фѣр, арѣмѣ шї алѣтелѣ.

Дѣр сѣ парѣ кѣ скрїнд рѣндѣрїлѣ ачїстѣ, аѣѣ аѣнѣрѣѣнѣа пѣ ѣнїї чѣтїторї: Чѣ авѣцї а не аѣмѣвртѣшї стѣтїстїка вѣнглїтерїї токма аша пѣ лѣрг дѣпѣ кѣм оацї кроїт аїчї? Нѣ ѣра маї фѣлѣсїторїѣ а дїскрїе аѣнкѣ одаѣѣ патрїа нѣострѣ саѣ врѣѣна дїн патрїїлѣ вѣчїне? Домнїлор! фїцї вѣнї авѣцї рѣѣдѣаре нѣнѣ аѣ капѣт шї дѣпѣ че ацї кѣлѣтѣорїт кѣ скрїїторїѣла прїн тоатѣ вѣнѣїрїлѣ аѣнглїї, нѣмаї атѣнѣї жѣдѣкацї чѣ інѣрѣс пѣѣтем нѣї сѣ авѣм а кѣноацїе маї де апроапѣ ачѣастѣ цѣрѣ. Нѣмѣ аѣдѣїск нїмїк, кѣ атѣнѣї ва фї лѣснѣ а гѣчї скопѣла. Дїѣпра Англїї сѣнт

*) Англїа зѣчѣ сѣпт градѣла дѣлѣцїме 49 пѣнѣ 55; аша дѣр кѣ мѣлат маї дѣпартѣ спрѣ мора, дѣкѣт спрѣ пїлѣѣ арѣвалѣла нѣострѣ, карѣ кѣм цїм ѣ дѣла гр. 45 — 47.

астъзї ацнтаці окїи неамѣриѣлор а тот пз-мжнтѣла (а тот пзмжнтѣла зїк, іар нѣнѣ-маї а вѣропей,) нѣма ної сз не антѣар-чем фаца декътрѣ джнса? — Тречем маї анколо.

Англїї саз внглезїї, рзмзшїцелѣ ан-глїлор шї а саксонїлор векї, сжнт ѣн соїѣ де оаменї тарї, акърор лїмѣз є фїїка лїм-бей понѣларѣ немѣцїї местекате кѣ мѣте борбе азтїнїцїї, фрїгїчїцїї, франѣоѣцїї шї брїтїчїцїї. Валезїї сжнт рзмзшїцелѣ брїта-танїлор векї, карїї аз рзмаѣ пзнз акѣма неаместекацїї ан валес шї ан їнсѣла Ман, шї сз деосїбекс де серїѣшїї, рѣтрашїї шї несоцїалїї внглезїї прїн їбїреа са де оа-спецїї, прїн вѣнзтатеа їнїмеї шї прїн со-цїалїтате, дар сжнт не'мѣзцацїї, сѣпертї-цїѣшї шї сзрачїї. Лїмѣа лор єстѣ чеа веке жїмрїкз. Карактерѣла орїѣнал а попоаре-лор дїн карѣ с'аз компѣс попорѣла англї-чекс де асѣззї адекз ал англо-саксонїлор, ал скандїнавїлор шї ал норманїлор, сз афлз тот ачелаш ан лзкѣиторїї Англїї де асѣззї, адекз: трѣфаша кѣзѣтѣѣрѣ греаца де обїчїѣрїї стрїїне, лїпїреа де обїчїѣрїї векеї, шї патрїотїче дѣхѣла шї сїмѣцѣла де лїбертате, ачестѣ деосїбекс пе Англїї де кѣтрѣ алцїї. Сз цїе ансз, кѣмкз ла десволбї-реа шї формареа ачестѣїї карактер аз адаѣс фѣарте мѣт сїнгѣрзтатеа ачѣа їнсѣларѣ а цзрїї лор, прїн карѣ рзмжн їсолацїї (де-пзрцїї) де алте нацїї анвѣїнате. Апле-карѣа ачѣа марѣ ла жѣкѣрїї де хазард (но-рок ѣре) шї ла рзмзшагѣрїї лшї афлз те-меїѣла сзѣ ан темпераментѣла флѣгматїк ан Англїлор. Бїсерїка домнїѣѣре єстѣ чеа єпїскопалѣз рѣформатѣз, де карѣ трѣвѣе сз сз цїе фамїліа домнїѣѣре шї тоате де-рѣгзѣторїїле аналте але Статѣлашїї. Тоате чѣлѣлалѣтѣ рѣлїцїї ан Англїа сз вѣкѣрѣ де о толѣранцїе слѣѣѣдз; шї сз афлз католїчї

лѣтѣранїї, їндепенденцїї, армїнїанїї, арїанїї, со-цїнїанїї квакѣрїї, метѣдїцїї, меннснїцїї, хѣрн-хѣцїанїї шї їсраелїцїї. Маї жѣмзтате дїн лзкѣиторїї лшї петрѣче вїаца ан фабрїчїї. Богзцїа чеа марѣ шї мѣлѣте кѣлѣѣлї але магнацилор, вжнзрїле кѣ грѣсѣла ан коло-нїї шї ан алте цзрїї, богзцїа фабрїканцї-лор, машїнерїа, прїн карѣ єнглезѣла пз-стржнд атѣтеа мїліѣѣне де мжнї оїнїцїї шї лѣкржнд маї їѣте, маї вїне шї маї єфтїн, поате сз вжнзѣ мзрфїле салѣ ал-тор нацїї кѣ ѣн преѣ мѣлѣт маї мїк де-кѣт шїлеар пѣтеа алцїї гѣтї ачелаш ан патрїа са акасз, ачѣаста дзѣѣ англїїї о трѣапѣз аналѣтѣ де лзцїре шї десѣвжршїре ан лѣкрзрїле салѣ їндѣстрїале. Продак-теле де лѣкрѣ пестѣ ан, скоѣжнд афарѣз преѣла матѣрїалѣлор крѣде сз сѣе ла маї мѣлѣт ка 114 мїліѣѣне фѣнцїї стѣрлїнг шї кѣшїгѣла кѣрат трѣче пестѣ 27 мїліѣѣне фѣнцїї стр. Фабрїчѣле маї ансемнате сжнт пентрѣѣ вѣмѣк, де карѣ пестѣ ан сз лѣкрѣ ла 197 мїліѣѣне фѣнцїї; апої де лжнз, фер, арамз, ѣцѣл ш. а. Лѣкрѣрїле де фер шї де ѣцѣл доар' нїкзїрїї нѣ сз фак аша вѣне шї фрѣѣѣѣѣ ка аїчїї. Кѣ ачѣаш десѣвжр-шїре гѣѣѣѣ єнглезѣла кѣрѣвїї антрѣцїї де фер, карѣ шї подѣрїї, преѣжм шї чѣле маї фїне пене де ѣцѣл шї ланѣѣрїї де чѣлѣсѣр-нїче, їнстрѣменте мїнѣнате матѣматїче, хїрѣргїче, оптїче шї фїзїкале. Тот аша вѣрѣднїче де поменїт сжнт лѣкрѣрїле де пѣле, ферѣреа захарѣлашїї, а керїї. Нѣѣѣ-цѣла Англїїї єстѣ чѣл маї антїнс ан тот пзмжнтѣла, ла карѣ пе лжнѣз фїреаска са сїѣѣѣѣѣ (антрѣмзрїї) о ажѣѣѣ фѣарте мѣлѣт шї банѣѣла ачѣл марѣ нацїѣнал, пе лжнѣз карѣ маї сжнт кѣѣѣѣ алѣле ан тоате чѣѣѣѣле маї де фрѣнѣте, апої мѣл-ѣле соѣїѣѣѣѣ шї компанїї негѣѣѣѣѣѣѣѣ, дїнтрѣ карѣ Ост-їндїка єстѣ чеа де кѣпѣ-

ТЕНІЕ. ДЕ ДРЪМЪРІ ДЕ ФЕР, 'ДЕ КАРЗЛЕ КЪ
 ВАРОР ШІ ДЕ КАНАЛЕ ТЪЧЕМ. ЧЕТЪЦІ КОМЕР-
 ЦІАЛЕ СЪНТ МАІ ВЪРТОС ДОНДОНЪЛ, КАРЕ
 ЦІНЕ АН МЪНА СА МАІ А ТРЕІА ПАРТЕ ДІН
 НЕГОУЪЛ АНГЛІЕІ, АПОІ Liverpool, Bri-
 stol shi Hull. КЪ ТОАТЕ АЧЕСТЕ АНТРЕ
 НОРОДЪЛ ДЕ ЖОС АЛ ВЪНГЛІТЕРІІ НЪ ПЪЦИНЪ
 ТІКЪЛОШІЕ ШІ НЕМЪЛУЪМІРЕ ДОМНЕЩЕ, АНСЪ
 ДЕСПРЕ АЧЕАСТА ВОМ ВЕДЕА МАІ МЪЛАТЕ МАІ
 АНЖОС.

Англїа сїнгъръ нѣмїтъ сѣ ампарте
 аН 40, іар валес аН 12 комїтатърї а-
 фаръ де їнсале. Нѣмъръла азкѣиторїлор (а-
 фаръ де скоція, їрландїа шї тоате алте
 стѣпжнїрї) аН Англїа есе песте 13 мїл.,
 дар еа аН тот рїгатъла брїтанїк аНтїнс
 пе 92,000 мїлърї ъеографїче пѣтрате до-
 мнеще песте 161 мїл. азкѣиторї. Дїнтр'а-
 чешїа 24 мїл. нѣмъръ аН Вѣропа. Садъва
 каре о фак шї азъдїїле каре ле пазтеск
 сѣпъшїї еѣропенї аї англїеї, нѣ сѣ пот
 асѣмъна нїчї кѣ ѣн стат ал еѣропей; кѣчї
 еї даѣ маї мѣлт ка орї каре алцїї, атѣт
 пласа неѣѣеторескѣ кѣт шї чѣеа а паз-
 гарїлор.

Пѣмжнтъла Англїеї бекї кѣпрїнде аН
 сїне тоатъ сѣмжнѣа пѣтерїї вогатълаѣї по-
 пор брїтанїк шї а мърїмеї амъръцїїї брї-
 танїче азѣїте песте пѣмжнт. Тоате църї-
 ле кѣ еа вешїне аѣ прїїмїт дела Англїа
 ашеѣзмїнтеле сале, прїн каре пѣтъръ маї
 тѣрѣїѣ а сѣ амърѣтѣшї дїн аѣеа дес-
 волвїре де пѣтере. Нацїїле аѣ еадъкаѣа са,
 еѣнъ саѣ реа дїн бѣак аН бѣак, ка шї
 персоанеле дїн аН аН аН. Попоръла англї-
 ческ аНкѣ ш'аѣ авѣт аса; аНСЪ, кѣм мър-
 тѣрїсеще їсторїа, о еадъкаѣїе мѣлт норо-
 коасѣ, каре орї ѣнде с'аѣ пѣс аН аѣ-
 краре, тот аѣелеаш фѣрїчїте ѣрмърї леаѣ
 авѣт ка шї акасѣ аН Англїа. — Тот, прїн

че сѣ мїшкѣ лѣмеа, е нѣмаї о нѣѣѣре
 кѣтръ аѣеа, че стѣпжнї Англїа пѣнъ а-
 кѣм, шї дїн зї аН зї сѣ еѣноаше маї
 аНвѣдерат, кѣмкѣ Англїа есе пѣнктъла,
 дела каре соарт'а лѣмеї треѣе сѣ'шї іа
 аНдрептарїѣла сѣѣ аН вїїторїѣ. Ва креще
 аН колонїїле сале статърї де сїне стѣ-
 тѣтоаре, дела каре темейрїле їнстїтѣцїї-
 лор сале сѣ азѣеск тот маї мѣлт ла ал-
 те неамърї але пѣрцїлор лѣмеї зѣкѣтоаре
 пѣнъ акѣм аНтрѣ аНтѣнерек шї аН ѣм-
 бра морцїї, аНкѣт токма декѣмѣа зїаѣа
 чѣе бекїѣ аНтрѣ скѣтѣрѣтѣрїле църїї нѣ-
 скѣтоаре (Англїеї) с'ар префаче аН рѣїне,
 аѣеле тотъш ашї вор фаче кѣрѣла сѣѣ а-
 тѣт аН лѣмеа бекѣ (Вѣропа, Асїа, Аѣрїка)
 кѣт шї аН чѣе нолз (Амерїка шї Авѣстра-
 лїа.) АНСЪШ револѣцїїле франѣоѣещїї нѣ
 сѣнт алт чѣеаш, декѣт о репетїцїе (поф-
 торїре) а аНтѣмпазрїлор де маї наїнте дїн
 Англїа. Дар чѣе маї сонтїче дїн ашеѣз-
 мїнтеле лор нѣ сѣнт родъла рѣсѣоїелор
 чї а пѣчїї, еле сѣ траг дїн вїакѣрїле бекї;
 шї кѣнд попоръла сѣ лѣпта аНазѣнтръла
 патрїеї аНтре сїне, аН времїле маї вѣр-
 тос алѣї Іоан, Хайрїх ІІІ., Карол І. шї
 Іаѣоб ІІ., їнстїтѣцїїле сале нѣ атѣнчї шї
 ле кѣшїга, чї нѣмаї шїле апѣра ка пѣ-
 страте де маї наїнте. Аѣелеаш ашеѣзмїн-
 те (лецї, обїчїеѣрї) аѣ парте маре аНкѣ тот
 карактеръла бекїмеї, дїн прїчїнъ, кѣ аН Ан-
 глїа оаменїї атѣт сѣнт де стрїнї дї тоа-
 тѣ аноїреа, аНкѣт маї гата сѣнт а сѣ-
 фѣрї не'ндѣмжнърї, аѣѣѣрї шї недрептѣцїї
 марї, маї наїнте де асѣ апѣка де ам-
 еѣнѣтѣцїрї чѣ леар пофтї треѣѣїнѣеле шї
 аѣѣла бѣакълаѣї, нѣмаї ка нѣ кѣмѣа бѣ-
 кїѣла зїа-а констїтѣцїї сѣ сѣ сѣѣаѣе вѣ
 прїмеѣѣѣїреа маї мѣлтора саѣ шї а тѣтѣ-
 рор. Пѣвара чѣе маре чѣе поартѣ Англїа е

ліпса пропорціїї антре немзрцінітелі бо-
гзції але знора ші антре неспзса сзрз-
чіе а маї мзлатор патриоці. Кззжнд адекз
дін времї ан времї (прін кзмпзраре) маї
тот пзмжнтзла де лзкрат ал цзрїї ан мж-
ніле кжторва оаменї взноші, акзма пар-
теа чеа маре а патриоцілор есте сілітз а
пзлті фозрте скзмп локзла дін каре вреа
а трзі. Де аїчі бїн маї вжртос неодїхніле
ші тзрвзрзрїле де каре аззім. Дар сзз-
пжнїї пзмжнтзлзші кзноск ачестз боалз а
сзатзлзші саз маї бїне нзмаї алор ансш;
єї сз сілеск сз анзче мїжлоаче превенї-
тоаре; ші аїчі сз аратз кжт де дрепт
вззз Монтескїз, кжнд зїсз, кзmkз кз м-
пзтзла есте вжртзтеа кардіналз а арї-
стокрації англїче. Кзмпзтзла есте тон фзнд-
даментал ан політіка англїї. Тоате греш-
тзціле пзвлїче але мїкшора, стареа норо-
дзлзші зшзржндзбо а о амезнзтзці, ка сз
нз казз вреодатз ан деснздежде, ачест-
ста є проблема, каре ші ансш міністе-
рїзл торїстїк дін 1830 анкз ші оаз лзат
шіе спре десегаре. Ан англїа сз паре
кз скопзл ачеста с'ар маї пзтеа оарекзм
ажнїе, дін протївз ан аджнк азрзпз-
ната старе а їрландїїєл кз атжта маї фзрз
скзпаре сз піерде. Аїчі нз сз поате а-
жзта дїкжт нзмаї кз реформе дін те-
мелїе фзкзте. Шї ансш ан політіка дін
афарз максїма англїї фз кзмпзтзла.
Лзпз че джнса сззтзз 30 де анї ан ка-
пзла тзтзрор коалїцілор де пзтері, фзкз-
те ампротїва Францїї револзціонаре, кел-
тзїнда шї жзрфїнда тоате пзтеріле попо-
рзлзші ан лзпта ачеста анфрїкошатз, маї
не зрмз сз лзпззз де тоатз рзспзлті-

реа ачестор сззрзїрї шї бїрзїнїе. Ва сз
трасз андзрзпт дїн рзсвоїзл пзртат маї
андепзртаре ампротїва прїнціпзлзші рево-
лзціонар; глзсзл хотзржторїз ан прїнці-
ле взропей ал лзсз алтор пзтері; нїчі
мзкар ачеле мзсзрї апзкате де ацїї нз
ле ампедекз, пе каре гзвернзла сзз нїчі
одатз нз леаз кзноскзт де вшнє шї сз
сзржмтора ла чеа маї сзржнєз нестралї-
тате. Нзма ла 1825 шї 1826, кжнд ан-
тжмпзрїле лзмїї ан амерїка шї ан пор-
тзгалїа лзарз зн карактер маї маре, сз
лзпззз де нестралїтатеа са, фзрз ка сз
сз леапеде тотзш ан політіка са де зн
карактер кзмпзтат де мїжлок. Дар' орї
ші кзм сз сз антоаркз фолїе сорції, а-
тжта есте шїст, кзmkз англїа шї пе лжнз
о пзртаре пасївз кз тотзла нестралз, сїн-
гзр прїн пїлда ашеззмінтелор сале патрио-
тїче, нз ва анчета нїчі одатз а абеа маї
маре інфлзїнцз азпра десволбїрїї алтор
Статзрї, декжт орї каре пзтере де арме
ші сілнїчіе фїзїкз рзсвоїнїкз. Доаз сжнт
маї вжртос, каре фак пе англїа сз бїрзе
тотдеазна кз о пзтере шї енергіе неовїч-
нзїтз де маре, адекз стареа чеа норо-
чїтз а новлімїї (воєрїмїї) англїче шї
мзлата лїбертате, каре есте датз фїе-
щекзрзї патриот шї цзран атжт деосебї
кжт шї ан соціетзції маї марї прїн ан-
сш констїтзціа Статзлзї. Ансз дїспре
ачесте алзздатз.

(Ва зрма.)

Sententiae. Нзма омзл де гзст сз фол-
лосеце дїн ачеле че сздеце прокопсїнца.
Schiller.